

Ret som Hartkornsskatter, Gammelfat o. besl. Men derfor sige vi: Saa gaa de naturligtvis hen, hvor de høre hjemme, og forvaltes som de øvrige Statsmidler, og de formaal, der yderligere skulle fremmes med Hensyn til de folkekirkelige Forhold, ville da finde deres Fyldestgjørelse gennem Bevillingsmyndigheden paa sædvanlig Maade. Den meget ærede Minister vil have en Slags Sikkerhed mod Uvæbentlighed fra Rigsdagens Side i sin Fond, men selv med sin Fond vil han jo nødes til at gaa til Rigsdagen for at faae Noget ud af Fonden til disse uvæbente formaal. Den ærede Minister kan sige: Der har jo saa Rigsdagen sin Garanti. (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Ja!). Ja, ganske vist, man har Garanti for — det indrømmer jeg — at Pengene ikke anvendes, uden at Rigsdagen siger Ja dertil; men man har ingen Garanti for, ingen Erkjendelse af, at disse Penge ikke ere mere hellige end andre Penge. Det er Statsmidler, som kunne bruges saa til Et, saa til et Andet, ganske vist alt efter som Lovgivningsmagten, Regeringen og Bevillingsmyndigheden finder det fornuftigt at bruge Statskassens Penge dertil. Men der er altsaa ingen Forskjel i Opfattelsen af, at der er Krang tilføede til at faae større Midler til Udvikling af kirkelige formaal hertilands løse og anvendelige. Dette maa — forekommer det mig — netop i høi Grad tale fra Kirkebestyrelsens Side for at faae en Reform, hvorved denne Villighed fra Lovgivningsmagtens Side kunde komme mere frem, hvad dette formaal trænger til, det maatte være en Grund mere for Ministeren til at ønske en saadan Reform. Den ærede Minister siger jo rigtig nok, at han kan hjælpe sig med, hvad han har. I dette Stykke maa jeg give det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) Ret; der har den ærede Minister for 3 Aar siden vundet Laurbær her i Thinget, da han fik Anerkjendelse baade af sit Beskæftningsystem og af sin Fond. Jeg yttrede dengang og senere hen, at det var et Skaffetræk fra Rigsdagens Side, som vi til sin Tid vilde faae at føle, naar vi kom til en Behandling af denne Sag. Jeg har følt det idag for mit Bedkommende gennem den ærede Ministers Udtalelse. Den ærede Minister siger nu, at han kan hjælpe sig uden dette. Særligt glæder jeg mig over, at den høitærede Minister gif ind paa de øvrige Forslag, thi uagtet denne Meningsforskjæl mellem Ministeren og os, tror jeg dog, at vi, selv om vi iaar ikke naae videre med dette Lovforslag end til Liglisten, herved ville faae fjernet endel Vanstieligheder, hvad der under fremtidige Forhandlinger vil lette os at komme til en Forstaaelse om Principerne med Hensyn til denne Sag. Dette er ikke uden Betydning, thi saa kan der jo dog muligen engang komme en heldig Stund, hvor vi kunne komme

overens om Hovedsagen. De enkelte Indvendinger, som den høitærede Minister gjorde imod enkelte af Endringsforslagene, har jeg jo allerede antydnet muligen vilde kunne gøres, og derfor skal jeg ikke inblade mig paa dem, og da den høitærede Minister ikke udtalte sig om selve Lønningspørgsmaalet, skal ogsaa jeg lade dette ligge. Altsaa, hvad Ministeren udtalte, har jeg nu hermed omtalt. Der er jo en principiel Forskjel tilføede mellem den høitærede Minister og Folkethinget, saaledes som det hidtil har stillet sig til denne Sag, med Hensyn til Opfattelsen af, hvor Midlerne skulle gaa hen, samt af den frie Raadighed, som Rigsdagen burde have over dem.

Hvad nu angaar det andet Standpunkt imod Loven, som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) var Talsmand for, da skal jeg erkjende, at, det har været mig lige saa hjært, som det har været Ministeren ujhært, at de Herrer have tiltraadt Hovedprincippet i vort Forslag, nemlig at disse Midler skulle gaa ind i Statskassen; men jeg vil indrømme, at, dersom man ellers skulde følge med de ærede Medlemmer, saa vilde denne Tiltrædelse faktisk kun faae en overordentlig ringe Betydning. Det ærede Medlem sagde, at, naar vi nu her forhandlede om Landsbypræsterne's Lønninger — jeg vil blot holde mig til den Betragtning, som det ærede Medlem fremsatte —, saa maatte vi, selv om Lønningerne kunde anses for antagelige, dog ikke udsætte os for den Mistanke at ville spare Noget; vi maatte fri os for den Mistanke, vi burde dividere det givne Antal Præster ind i den Lønning, som de nu tilfammen have, og saa sige: Saa stor Lønning bør de have. Og naar saa den Historie var færdig, uden at der var nogen Sikkerhed for, at vi fik Nok til Pensionerne, saa kom Kjøbstadkaldene bagefter, og saa maatte der selvfølgelig have Tilflugt af Statskassen paa samme Maade. Jeg vil her til sige, at efter denne Opgjørelse kan jeg ikke skjønne rettere, end at, naar det skal gjælde baade for Kjøbstæderne og for Landet, saa vil Staten faae et bestemt Minus ved hele Forretningen, og naar Fonden bestandig er under Nul, da ser jeg ikke, at det er værd at strides om den. Det var denne Betragtning, som jeg fremsatte om Lønningsfonden, men som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) gif imod. Jeg ser ikke det ærede Medlem paa hans Plads, men jeg er dog nødt til at udtale dette alligevel. Jeg kan ikke erkjende, at et Medlem af nogenformelt Grund kan anfse sig for berettiget til at give sig til at indbegaa et andet Medlem og tillægge ham Udtalelser, som han ikke har brugt, thi selv om der kunde være en eller anden personlig Undskyldning hos et andet Medlem for, at han gjorde det, saa tror jeg dog ikke, at det kan være noget